

ca de Portugal en aquells moments). La capacitat de síntesi va acabar d'arrodonir-la el crit del poble amb aquell «Llibertat, amnistia i estatut d'autonomia!». Qui no ho recorda? Molts i moltes el van cridar al llarg de totes les mobilitzacions que les assemblees territorials i sectorials de l'Assemblea van convocar abans i durant la «primera» transició.

El «front ampli» que de facto representava l'Assemblea va ser possible gràcies, en bona mesura, a la incidència que el PSUC tenia en amplis sectors del nou (i fràgil) moviment obrer i, indiscutiblement, en la majoria de sectors d'intel·lectuals, professionals i artistes compromesos. El PSUC va lligar l'incipient moviment de les Comissions Obres (les de Blanes signaven aquest primer comunicat de constitució, al costat de les de deu poblacions i comarques més) i va dotar de cohesió i estabilitat aquest primer organisme àmpliament unitari i català. El mateix nom propi de l'Assemblea ens connecta, d'una banda, amb l'esperit republicà de la mateixa proposta, i d'altra, amb la llarga tradició llibertària, inexcusable a Catalunya, que va aportar-hi el component igualitari en la representativitat dels col·lectius organitzats presents i dels «representats de les localitats i comarques» (on trobem «representants» de la mateixa Blanes i també de Girona i Figueres, pel que fa a les comarques gironines).

Evidentment, des d'aquí estant, les dimensions dels col·lectius, «organitzacions polítiques», sindicats i comitès diversos que signaven la Declaració eren el que eren, des del punt de vista numèric i des del punt de vista de la representativitat. Grupuscles, en llenguatge de l'època, com el Partido Socialista Obrero Español (*sic*), en la relació d'assistents, o el PORT, Partido Obrero Revolucionario Trotskysta (*sic*), frec a frec amb el PSAN o la Comissió Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya que aplegava l'ERC d'aleshores, la UDC, l'FNC, l'MSC i el PSUC (no s'ha de confondre la Comissió Coordinadora esmentada amb el Consell de Forces Polítiques de Catalunya de quatre anys més tard, en ple debat sobre la dicotomia ruptura/reforma); comunitats cristianes de base, comissions de solidaritat, grups de no violents... van acabar configurant, amb altres, el primer nucli impulsor de l'Assemblea, ara fa trenta anys.

Mort el dictador, l'Assemblea signà la crida per a la XII Permanent, el desembre de 1975, i convocà la segona sessió plenària i «tot el poble a una mobilització general coordinada», on apostava clarament pel «trencament democràtic». Aquest text clau, pel moment històric en què es produí i per l'actualitat que manté en alguns aspectes (la denúncia de «la venda de Sàhara» i de la «traïció a la lluita nacional del poble sahrauí encapçalada pel F. Polisario»), podria entendre's com l'inici del que posteriorment hem batejat com «la modèlica transició espanyola», que hauríem d'adaptar des d'aquí com a «transició a la catalana». És en aquest context que l'Assemblea va protagonitzar, impulsar i convocar els moments més àlgids de mobilitzacions populars que recordem: les grans manifestacions de l'1 i el 8 de febrer del 1976 a Barcelona (amb Lluís Llach en sintonia), la de l'Onze de Setembre del mateix any a Sant Boi, la campanya «Volem l'Estatut!» (republicà) el 1977...

En aquell període accelerat de dos anys (1975-1977) van sortir com bolets assemblees territorials i sectorials pertot arreu. A Girona, l'Assemblea Democràtica d'Artistes de Girona (ADAG) va organitzar nombrosos actes de sensibilització i denúncia: «Els drets humans, ara!», «Homenatge a Carles Rahola», «Volem l'Estatut»...

El Consell de Forces Polítiques de Catalunya, format en exclusiva pels partits polítics del moment, va donar per finalitzat el «protagonisme republicà» de l'Assemblea i anuncià que era l'hora de «fer política» des de les noves institucions, les recuperades i per inventar. La Generalitat de l'abril del 1931 i el Molt Honorable President exiliat van tornar el 23 d'octubre de 1977 amb Adolfo Suárez. El «Ja sóc aquí!» del president va donar pas al «Fins aquí hem arribat» de l'Assemblea.

Deixem que el paràgraf final l'escriu Joan B. Culla, extret del seu també darrer paràgraf a l'entrada que la *Gran enciclopèdia catalana* (segona edició, 1986) inclou sobre l'Assemblea: «El novembre de 1977 [l'Assemblea de Catalunya] transmeté la seva representativitat a l'Assemblea de Parlamentaris i es dissolgué, per bé que alguns grups independentistes han volgut mantenir-ne la continuïtat amb escàs ressò polític».

Manel Mesquita

El bisbe Jaume

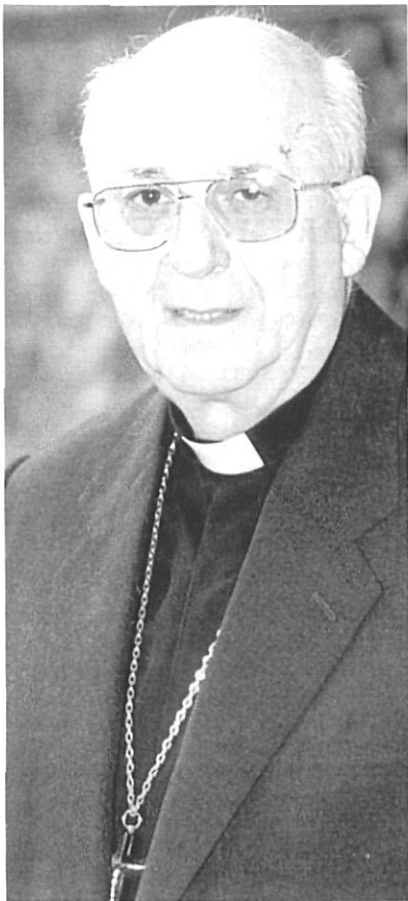
Jaume Camprodon, bisbe de Girona des de 1973, és rellevat del càrrec en arribar als 75 anys. El comiat se celebra a la Catedral el 2 de desembre de 2001.

Va arribar a la Seu de Girona provinent de la plana de Vic, que és la terra de mossèn Cinto Verdaguer. Va arribar amb només unes sandàlies i un fanalet a la mà.

Vull dir amb això que va arribar amb senzillesa (la senzillesa d'un rector de poble) i amb il·lusió (la il·lusió del bisbe novell). Aquestes dues coses —senzillesa, il·lusió— no l'han abandonat mai. Rectifico: és ell que no les ha abandonat mai.

I bé: ja el tenim a la Seu de Girona. I què ha de fer un bisbe novell, primer de tot i abans de res? Doncs el mateix que faria un rector de poble: conèixer la gent. Apropar-se a les parròquies, una per una, i conèixer els capellans, un per un. I això és el que va fer. Això és el que ha fet fins al final; perquè aquesta feina, que justament és la principal, no s'acaba mai.

El bisbe Jaume ha estat (és) partidari de la mobilitat. Vull dir que no és amic d'empoltronir-se ni de deixar que els capellans s'empoltroneixin. Ha fet canvis sempre que ha convingut. Ha concebut la diòcesi com un tauler d'escacs: ha mogut peons i alfils, cavalls i torres, però també la reina i el rei, els càrrecs de més jerarquia i de més compromís. Llevat d'alguns casos —i ell sabrà per què—, ha mogut totes les peces del tauler. I això, és clar, li ha comportat problemes.

Jaume Camprodon,
bisbe emèrit de Girona.

Problemes que ha sabut assumir en tot moment. Com un tribut a la responsabilitat del càrrec.

Ha predicat l'evangeli de totes les maneres possibles. De paraula i d'obra. Ha dedicat una atenció especial a la paraula escrita, que ha procurat que fos sempre entenedora i planera. Les seves glosses dominicals en són un exemple, però també les seves cartes i els seus escrits pastorals. I pel que fa a les obres, quasi que diria el mateix: ha procurat que el seu testimoni personal fos sempre entenedor i planer. No gens barroc ni rebuscat. Diríem que ha sabut fer costat a qui el necessitava. Els malalts en donarien fe... si no fos que molts (als quals ha fet costat) ja no hi són.

El bisbe Jaume ha estat un home de pregària, un home de fe. Estic segur que s'ha sentit més a gust pregant que resolent problemes administratius o

burocràtics. S'ha sentit més a l'ou en el camp pastoral que en el canònic. Ha estat més un home de poble i de parròquia que d'Institució i Jerarquia. Un pastor més que un governant.

I, com tots els pastors, una mica tímid. Reservat però no distant. Sempre atent al moviment de les ovelles.

Ho he escrit en algun altre lloc i no sé si cal que ho repeteixi aquí: el bisbe Jaume ha estat un capellà-capellà i un pastor fidel. Fidel a Déu, a l'Església i al País. La fidelitat a Déu ell se la sap. La fidelitat a l'Església li ha portat problemes. I la fidelitat al país, complicacions. Però una cosa és clara: va arribar a la Seu de Girona amb només unes sandàlies i se'n torna a la plana de Vic, la terra de mossèn Cinto, descalç. No ha volgut honors ni comiats (ni tan sols l'honor del comiat). Això sí: ha conservat el fanalet que duia a la mà el dia de la seva arribada. El fanalet de la il·lusió. Per això no ha volgut regals en l'hora dels adéus. Perquè no hi ha millor regal que la feina feta. Ell ho sap. I se'n va content. Amb la mateixa alegria i la mateixa senzillesa amb què va arribar. Però això sí: purificades per l'experiència. I mentre el cor resisteixi (i els «reforços» que l'hi han estat implantats ho permetin) seguirà treballant. Com si tal cosa. Com el capellà-capellà que mai ha deixat de ser. Però ara (quina sort!) lliure de mitra i de bàcul. Un capellà de Vic va esdevenir bisbe de Girona, i un bisbe de Girona esdevindrà capellà de Vic. Tots hi hem sortit guanyant.

Jaume Reixach

Tomàs Garcés a la Selva de Mar

Actes commemoratius del centenari del naixement de Tomàs Garcés. Inauguració de l'exposició itinerant a la Selva de Mar, 17 de novembre de 2001.

Quin luxe per a les terres gironines comptar amb els retrats literaris que en va fer durant tota la seva vida l'estimat Tomàs Garcés! Així ho va ressaltar amb l'eficàcia didàctica a què ens té acostumats Sam Abrams, aquest 17 de novembre a Selva de Mar, en el centenari del naixement del poeta, quan ens va fer viure l'emocionant «Itinerari poètic» a la Casa de Cultura, on s'inaugurava l'exposició «Tomàs Garcés, somni i paraula», realitzada per la Institució de les Lletres Catalanes i que, del 10 al 19 de desembre es veurà al vestíbul de la Universitat de Barcelona. És una magnífica ocasió per trobar-nos entre els llibres i revistes que ell va

Tomàs Garcés, jove.

